

LÄS OCH REPLIKERA DEBATTEXT

Introduktion för läraren

Medie- och informationskunnighet handlar inte bara om att ta till sig av information på ett säkert och källkritiskt sätt. Lika viktigt är att själva kunna och uppleva sig ha rätt till att uttrycka sina egna åsikter. Ett av mediernas demokratiska uppdrag är att agera plattform för medborgarnas tankar och åsikter genom att förmedla deras åsiktstexter. Det handlar om allt från digitala kommentarsfält till insändare i tidningen och längre debatttexter av sakkunniga experter eller politiker som driver en viss fråga. En stor del av det demokratiska samtalet sker just via medierna, både i tryck och digitalt, där någons åsiktstext bemöts med en replik av någon med en annan uppfattning i frågan.

En välskrivna åsiktstext har många likheter med annan journalistisk text och ska vara korrekt och faktakontrollerad. Den följer också helst en viss form där man kort och slagkraftigt **presenterar** det man vill diskutera, **argumenterar** för sin åsikt, visar på **en slutsats** och avslutar med ett **förslag** på förbättring. I Mediekompass skrivarskola finns [Publicistguiden](#), där du i kapitel 10 får tips på hur man skriver olika journalistiska texter, bland annat åsiktstexter.

Även en text som inte är skriven av tidningens egna journalister, ska uppfylla de pressetiska reglerna och tidningens ansvarige utgivare har det juridiska ansvaret för alla texter som publiceras, både i tryck och digitalt. Det finns mer att läsa om de pressetiska reglerna hos [Pressombudsmannen](#).

Syftet med denna övning är att utveckla elevernas förmågor att uttrycka sina åsikter och ståndpunkter i skrift, samt att få ökad förståelse för mediernas demokratiska uppdrag och former för det offentliga samtalet. Läraren avgör om eleverna ska arbeta enskilt, i par eller i grupp, liksom vilken redovisningsform som passar elevgruppen bäst.

Moment 1 – Läs en åsiktstext

Låt eleverna läsa en åsiktstext, som exempelvis en politisk ledare eller en debattartikel. Är eleverna osäkra på vad som menas med tidningens olika typer av text, kan övning 1 *Texter i tidningen* göras först. Använd tidningar som ni beställt till klassrummet och/eller digitala upplagor av olika tidningar. Eleverna kan själva välja debatt- eller ledartext för att hitta ett ämne som engagerar dem.

Moment 2 – Bemöt en åsiktstext

När eleverna har läst en debatt- eller ledartext ska de bemöta den. Deras argument måste bygga på kontrollerade fakta, vilket är avgörande för bra journalistik. De bör därför göra källhänvisningar. När man skriver en åsiktstext som ett debattinlägg bör man tänka på och se till att ha med följande:

- **Rubriken** ska vara kort och slagkraftig och fånga läsarnas intresse.
- **Presentationen** ska kärnfullt tala om vad man vill säga.
- **Argumentationen** och **slutsatsen** kan vila på en åsikt, men ännu hellre fakta.
- **Förslaget** gör att man inte bara gnäller, man presenterar också en lösning.

Det färdiga arbetet kan presenteras muntligt eller som skriftlig inlämningsuppgift, beroende på vad läraren anser.

Källor och information

Dagstidningar, samla in tidningar i tid för Tidningsveckan. Ofta går det att beställa klassuppsättningar av din lokaltidning, se om du hittar den på Mediekompass: <http://www.mediekompass.se/hitta-din-tidning/>

Hos Mediekompass skrivarskola finns Publicistguiden: <http://www.mediekompass.se/skrivarskola/>

De pressetiska reglerna finns hos Pressombudsmannen: <https://po.se/presetik/>